

El votant orfe (1)

Feria molt de temps que no vèiem una desconexió tan gran entre la societat civil catalana i els seus representants polítics com la d'ara. El juliol del 2010 un milió i mig de catalans es manifestaren a favor de la liquidació de la dinàmica estatutària. En la consulta barcelonina del 10-A, feta, cal recordar-ho, amb els recursos equivalents a mitja espanya, l'opció secessionista obtingué més vots que el senyor Xavier Trias un mes després.

Des de fa dos mesos i mig, i com a conseqüència directa de la transformació del que significa el catalanisme per a la gent del carrer, tots els diaris del país surten en la llengua natural de Catalunya. Per contra, els partits polítics mostren una manca de flexibilitat sorprenent: els uns (en parlo avui) encara aposten per la vella política del peix al cove, això sí, redissenyada per fer-la més llampant; els altres (que deixo per al proper article) es mouen entre un dèficit notable de credibilitat i la més completa desarticulació estratègica. ¿Ens pot estranyar, doncs, que hi hagi una massa creixent de votants orfes, torturats entre el dilema d'abstenir-se i votar amb pinces al nas?

CiU, ara reconvertida en la coalició paraigua del catalanisme, ha renovat el senyor Duran i Lleida com a candidat a les eleccions generals amb l'encàrrec de negociar el pacte fiscal a Madrid. Pot ser que el senyor Duran tingui el mèrit (o almenys la responsabilitat) d'haver salvat el govern Zapatero i l'economia espanyola de les forques caudines dels mercats internacionals. Tanmateix, el seu suport ha tingut un efecte positiu negligible sobre els interessos generals de Catalunya.

Si, posem per cas, el senyor Duran hagués negociat la inclusió d'una partida per al fons de competitivitat als pressupostos del 2011 (tal com preveia el pacte financer del 2009), la Generalitat no hauria

CARLES BOIX

PROFESSOR UNIVERSITAT PRINCETON

hagut de retallar la seva despesa un 10 per cent o més. I si en comptes d'esmenar la plana al conseller d'Economia quan demanava la setmana passada una part dels ingressos de la futura venda de l'aeroport del Prat, el senyor Duran hagués anat més enllà i hagués proposat la tutela directa de la Generalitat sobre el procés mateix de privatització, Catalunya encara comptaria amb una oportunitat raonable de tenir un *hub* internacional.

Hi ha una realitat gairebé fixa i preocupant a Espanya: els polítics catalans més valorats són els que fan menys enrenou a Madrid i, per la mateixa regla de tres, resolen també menys problemes de Catalunya. ¿Qui de nosaltres no se sent alleugerit (tot i que alhora estranyament neguitós, amb aquell neguit de saber que tens un carterista molt a prop) quan a Madrid li passen el braç per les espatlles i li diuen que no havien trobat mai un català tan assenyat i simpàtic?

Naturalment, la resposta de la coalició ha estat fins ara que CiU, esclafada per la bipolarització espanyola i perjudicada per la fragmentació de vot catalanista, no ha tingut prou força per imposar les seves tesis. Mirant el futur, però, això no resol els dos problemes de fons de la coalició: la definició de *pacte fiscal* i l'estratègia de la seva negociació. El terme *pacte fiscal* és atractiu. Mobilitza la gran majoria de la societat catalana. Promet superar el doble

greuge comparatiu del sistema fiscal basc i del solidarisme sense límits del sud peninsular. I compra suport entre els sectors independentistes amb la idea implícita que, un cop falli el pacte, aquest fracàs haurà d'empènyer la resta del país cap a l'opció de la secessió. No obstant, la proposta en si de pacte fiscal és d'una indefinició completa.

De pactes fiscals, Catalunya ja n'ha vist molts: el del l'Estatut de Sau, el del Majèstic, el de l'Estatut del 2006 i el del 2009 per crear un fons de competitivitat. En definitiva, si CiU vol convèncer algú de la seva ambició, ha de comprometre's públicament a obtenir no ja un pacte fiscal qualsevol, sinó el concert econòmic integral –amb la recaptació i la gestió tributària exclusives i un fons residual per als serveis comuns de l'Estat.

La negociació del concert passa, ens diuen, per evitar la majoria absoluta del PP. Aquesta tesi, que és tot un avenç respecte del bonisme del PSC predicat sobre la base d'una suposada comunió d'interessos amb el senyor Zapatero, és completament irreal. L'elecció del 2000 demostrà que Catalunya no pot parar els peus a ningú. Amb les enquestes a la mà, el PP té totes les de guanyar. I, fins i tot si el PP es quedés a les portes de la majoria absoluta, ningú no pot descartar que el PP i el PSOE facin servir el concepte de geometria variable per treure's de sobre els catalans.

Què faria aleshores CiU? La coalició i el seu candidat en cap mantenen, sobre aquesta qüestió, l'ambigüitat més boirosa. Tanmateix, si continuen per aquesta drecera, els passarà com al tripartit, que veié com la seva aposta estatutària s'esfondrava dia rere dia perquè no podia amenaçar Espanya amb res. En altres paraules, o CiU concreta i explica el seu pla B o el seu pacte acabarà, a tot estirar, com un miniacord dels de sempre.